

Departement for Fiskeri, Fangst og Landbrug
Afdelingen for Fangst og Jagt

Kopi til: Departement for Boliger, Natur og Miljø

GN j.nr. 40.00.01.47/Aarluk

D. 25. september 2013

Notat om spækhuggerfangst i Grønland

Fangst-registreringen i Piniarneq/Jagtsystemet, viser at der har været en markant stigning i fangst af spækhuggere i Tasiilaq siden 2009, sammenlignet med perioden 1996-2008. Dette er blevet bekræftet af interviewes foretaget af Pinngortitaleriffik i 2012 og 2013. I Tasiilaq er spækhuggerfangsten gået fra at være en sjælden begivenhed, til nu at være en regulær fangst. Både fritids- og erhvervsfangere sejler ud med det formål at fange spækhuggere, og fangerne oplyser at spækhuggerfangst har erstattet vågehvalfangst i området, da vågehvaler er blevet mere sjældne, mens spækhuggere er blevet mere almindelige.

Den nye udvikling, med en egentlig målrettet fangst af et forholdsvis stort antal spækhuggere, gør at man har brug for regulering og data til brug for forvaltning. DNA fra 6 spækhuggere der blev indsamlet i 2012 er indgået i en større analyse af populations-strukturen for Østatlantiske spækhuggere (Foote, Newton et al. 2013). Denne undersøgelse viser at de østgrønlandske spækhuggere er i nær slægt (dvs. har fælles afstamning) med de norske silde-spisende spækhuggere, og med nogle af de spækhuggere som opholder ved Island, De Britiske Øer og i Nordsøen.

Spækhuggere er kendt for at være højt specialiserede i valg af byttedyr, og både norske og islandske silde-spisende spækhuggere følger vandringerne af sild. Derfor ville man forvente at nærtbeslægtede spækhuggere også lever af stime-fisk som sild og makrel. Det er dog ikke tilfældet. De spækhuggere som er fanget i Tasiilaq havde kun havpattedyrsrester i maverne. Dette kan betyde at de østgrønlandske spækhuggere udgør en separat gruppe, som spiser sæler, og denne gruppes nuværende kobling med de islandske og norske spækhuggere er ukendt. Vi ved ikke om den nye stigning i deres antal lokalt omkring Tasiilaq kan skyldes et skift af fødevalg fra fisk til havpattedyr, eller om disse spækhuggere altid har levet af havpattedyr, og det øget antal ved kysten skyldes forandringer i isudbredelse og hav temperaturer.

Særlig forhold hos spækhugger

På nuværende tidspunkt ved vi ikke nok om de grønlandske spækhuggere til at rådgive om et bæredygtigt fangstniveau, men der er især to forhold som bør mane til forsigtighed når det gælder forvaltning af denne art:

- 1) Spækhuggerbestande er som regel ikke store. De få estimater som findes er enten omkring få hundrede (Vestlige Nordamerika, New Zealand, Argentina, mm) eller flere hundrede/få tusinder (Norge, Island). Spækhuggere er ikke talrige i Vestgrønland og vi ved ikke noget om deres antal i Østgrønland, men det er muligt at bestanden / bestandene er små.
- 2) Spækhuggere er meget sociale og beskrivelser af midlertidig store koncentrationer hvor en betydelig del af bestande er samlet er hyppige. I British Columbia og Washington State kalder man disse store samlinger "super pods". Hvis dette også er tilfældet i Grønland, kan et uheldigt sammentræf af fangst på en midlertidig stor flok medføre at en betydelig del af en bestand kan blive fanget på en gang. Relativt store samlinger af spækhuggere er også observeret i Grønland, et eksempel kommer fra Disko Bugten, hvor der blev skudt mere end 40 spækhugger i løbet af en kort periode i vinteren 2001-02

Ikke biologiske faktorer

Der er en del faktorer som ikke er relateret til biologi, og dermed er udenfor Naturinstitutets kompetenceområde, men som kan være relevante at tage i betragtning, når man skal forvalte spækhuggere:

- GN er blevet opmærksomme på at en fangst af spækhuggere i Tasiilaq i august 2013 var observeret af en islandsk turistguide som var med i en af bådene, og har taget en del billeder. Adskillige turister af forskellige nationaliteter har også overværet og fotograferet flænsninger, inklusiv en professionel filmfotograf fra Tyskland, bosat i USA. Der er derfor grund til at tro at denne fangst inden længe kan få international medieopmærksomhed.
- Interviewes med folk som har fanget spækhuggere både i Tasiilaq og i Vestgrønland viser, at en stor del af de dyr som bliver skudt går tabt fordi de synker når de dør. Det ser ud til at tabet er særlig stort for fritidsfangere, der ikke har udstyr og nødvendig erfaring til at bjerge en hval hvis størrelse kan sammenlignes med en sildepisker.
- GN kender til tilfælde i Vestgrønland hvor spækhuggere er blevet skudt og dræbt, ikke med henblik på fangst, men blot for at beskytte andre fangstdyr (så som sæler) i området.

Forslag til aktiviteter og vejen til rådgivning

Naturinstituttet foreslår at Grønland stiller et spørgsmål til NAMMCO omkring rådgivning angående spækhuggere. NAMMCOs videnskabelige komite har en arbejdsgruppe om spækhugger og døglinger, som ikke har været aktiv i mange år. Det er nu aktuelt at indkalde arbejdsgruppen igen.

Naturinstituttet er interesseret i at iværksætte projekter for at estimere størrelsen af spækhuggerbestanden i Østgrønland, og dens forhold med andre spækhuggere i Nordatlanten. Dette kan være både i forbindelse med nye tiltag baseret på genetik, ID billeder, akustiske optagelser og telemetri. Initiativerne er dog afhængige af at der findes finansiering til opgaverne. Muligheden for at tælle spækhuggere i forbindelse med det kommende T-NASS survey bør overvejes. Det skal dog bemærkes at det ikke har været mulig tidligere at tælle spækhugger fra fly eller skib på grund af deres lav antal og klumpet fordeling.

Naturinstituttet agter at præsentere de nye oplysninger om spækhuggere til NAMMCOs videnskabelig komite i november 2013. Der findes et åbent spørgsmål om rådgivning om spækhuggere, og det er mulig at NAMMCO

kommer med udspil om emnet. Da der mangler konkret data til rådgivning, er det sandsynlig, at NAMMCO ikke kan anbefale andet end forsigtighed, når det gælder forvaltning af spækhuggere i Grønland.

Med venlig hilsen

Aqqalu Rosing-Asvid og Fernando Ugarte
Afdeling for pattedyr og fugle

Reference:

Foote, A. D., J. Newton, et al. (2013). "Tracking niche variation over millennial timescales in sympatric killer whale lineages." *Proceedings of the Royal Society B: Biological Sciences* **280**(1768).